

1. Les pintures mostren caçadors. FOTO: CEDIDA
2. Entre les figures destaquen arquers. FOTO: JOAN REVILLAS
3. Detall de la figura d'una cabra sobre el calc del conjunt de pintures. FOTO: ACN

Una troballa casual.
La troballa és mèrit de Domingo Ribas, veí de Santa Bàrbara, que fa almenys 15 anys que les va trobar i fotografiar però no ho va explicar ni li va donar més importància.

ACN
MAS DE BARBERANS

El panell pintat ocupa una franja llarga i estreta d'uns 3 metres de longitud per 40 centímetres d'amplada i està situat a la part més alta de la paret de l'abric. S'hi identifiquen 69 figures d'estil levantí o naturalista. Els més importants els 27 arquers i altres figures humanes que hi apareixen. També hi ha tres cabres, un senglar, un quadrúpede així com una bossa, tres arcs i fletxes i un personatge bastant particular que no es pot acabar d'identificar. Els arquers formen

dues fileres, orientats a l'esquerra i a la dreta, representant possiblement una escena de cacera, i ornamentats amb plomes i altres objectes.

Aquest és el resum de les pintures rupestres descobertes a la zona del Cocó de la Gralla, al Mas de Barberans (Montsià). Des de fa un any i mig, en absolut secret, el Departament de Cultura, amb la col·laboració del Parc Natural dels Ports, ha estat recuperant i protegint aquest nou abric que data d'aproximadament 8.000 anys, entre el postpaleolític i el principi del neolític.

Entre els arquers de la filera superior també s'observa un personatge particular d'aparença mi-

tològica i sobrenatural, amb un gran cap de forma el·lipsoidal. A la base del panell pintat, hi ha un altre grup de figures amb un arquer orientat a la dreta en posició de disparar un arc, un quadrúpede i una cabra. Al petit sostre de l'abric es documenta una altra escena de caça amb un arquer, una cabra ferida per una fletxa i traços que podrien representar restes de sang.

El conjunt pictòric ha estat declarat Bé Cultural d'Interès Nacional amb categoria de zona arqueològica i s'ha incorporat al programa Corpus de Pintures Rupestres de Catalunya atesa la seva singularitat i espectacularitat. «Són molt transcendents, tenen

un valor extraordinari i és una troballa única en aquest territori. Tipològicament són figures que no les tenim documentades a Catalunya, menys d'aquesta manera, amb una filera de guerrers o arquers tots a la marxa amb els seus arcs i fletxes posats en files és una escena espectacular i única», afirma Josep Castells, cap de la secció d'Informació i Estudis del Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Generalitat.

Castells intenta definir els motius pels quals haurien pintat l'escena: «És complicat però per la manera com està pintat i les figures pintades volien mostrar la seva importància i existència com a grup important. Potser sí que és

una caça, marquen un desplaçament o un ritual». La darrera escena que menciona, de components més místics, és una de les parts més malmeses i menys clares del conjunt.

El Cocó de la Gralla un punt geogràfic important i aquestes pintures es relacionen i comuniquen directament amb les Tírig i la Vall Torta, al País Valencià, però també amb les del Perelló, al Baix Ebre, i Ulldecona, també al Montsià. Castells ha defensat que la ubicació on s'ha trobat el conjunt rupestre «no és causal», ja que era una zona d'entrada i sortida al port marítim. Les vistes que ofereix el paratge en són la prova més clara.